

stor pedologisk ensartethed – afgrænser forskellige "fertility classes", som igen bestemmer, hvor store udbytter der kan forventes.

Peter Strømgaard

Potentials and limitations of ecosystem analysis. Ed. by E. D. Schulze and H. Zwölfer. (Ecological studies, Vol. 61). Springer, Berlin 1987. XII, 435 s., ill. 25 cm. DEM 198,-.

Som sædvanlig er publikationer fra serien Ecological Studies en guldgrube af det nyeste nye; denne gang inden for økosystemanalyse. Analysen falder i tre afsnit: input/output analyse af økosystemer, processer og funktioner på primærproducent-niveauet, samt processer og funktioner på konsument-niveauet. Visse af bidragene er nok i periferien for selv den økologisk orienterede geografi – specielt i sidste afsnit er vægten lagt på en meget biologisk beskrivelse af niche-strukturer, evolution og artsdiversitet. Af størst interesse er kapitlerne i første afsnit; specielt "Simple and diversified crop rotations – approach and insight into agroecosystems" samt indledningskapitlet "Stability, elasticity and resilience of terrestrial ecosystems with respect to matter balance". Sammenfattende må man sige, at bogen er solidt arbejde, men man kunne dog have ønsket flere kapitler af generel økologisk karakter og færre "case"-specialiserede. Man kunne endvidere, specielt med hensyn til de mere oversigtsmæssige og "økofilosofiske" afsnit, have inddraget nogle af Odum's disciple fra f.eks. University of Georgia, eller Odum selv. Han har bidraget til et par antologier, som stærkt kan anbefales i denne sammenhæng: "Agricultural Ecosystems – unifying concepts", (Lowrance, Stinner & House (eds), John Wiley, 1984) samt "Ecology in Practice" (Di Castri, Baker & Hadley (eds), Dublin, 1984).

Peter Strømgaard

Chris Barrow: Water resources and agricultural development in the tropics. Longman, Harlow 1987. XII, 356 s., ill. 22 cm. GBP 10.95.

Dette er en af de få og meget savnede bøger, som dækker et både natur- og kultur-geografisk tema på en fornem måde. De klassiske temaer i den hydrologiske cyklus beskrives, men ikke "statisk" og faktuel; hele tiden søges dynamikken beskrevet: hvorledes der kan ske ændringer, og hvad disse medfører – i dette tilfælde for tro-

pernes landbrug. Anden del er betitlet "Water resources and agricultural development: technology and practice". Indfaldsvinklen er mere praktisk: teknologiske løsninger, lovgivning osv. – af og til med informationer anvendelige mere ved direkte planlægningsopgaver. Men alt i alt en meget anvendelig all-round opsamling – ikke indføring – i vandressource-problematikken med særligt henblik på troperne. Kunne u-landsvinklen ikke friste nogle af de mange danske hydrogeografer, hvis arbejdsfelt ligger i det vestjyske?

Peter Strømgaard

Daniel B. Botkin and Edward A. Keller: Environmental studies: Earth as a living planet. 2. ed. Merrill, London 1987. XVI, 685 s., ill. 24 cm. USD 35.95.

Denne bog fremstår som typisk for amerikanske lærebøger for skolens sidste klassetrin og (amerikanske) universiteters første: meget pædagogisk, meget informativ, men ikke med meget nyt. Emnets kolossale omfang og dets pædagogiske præsentation tager meget plads, der hindrer mere dybtgående indsigt. Bogens bredde gør den anvendelig på gymnasie(lærer)niveau; her er 21 kapitler fordelt på fire afsnit: "ethics and science", "the living environment", "renewable biological resources" og "physical resources". Kapitlerne dækker et bredt spektrum af det traditionelle fælles felt mellem geografi og biologi.

Peter Strømgaard

Stefan von Gnielinski: Ghana: Tropisches Entwicklungsland an der Oberguineaküste. (Wissenschaftliche Länderkunden, Bd. 27). Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1986. XVIII, 278 s., ill. & 16 tvl. 22 cm. DEM 69,-.

Ved disse meget kompetente "länderkunde"-udgivelser er det ikke så meget information, der kan siges at mangle – tværtimod: for hver udgivelse i serien inddrages nye aspekter. Her beskrives i 6 afsnit miljø – forstået som geologi, klima og vegetation – historie, befolkningsforhold, landbrug og handel, samfærdsel samt regional udvikling. Men man sidder alligevel tilbage med en følelse af, at de mange adskilte informationer burde kædes sammen – landbrug står for sig selv uden tilbagekobling til miljøafsnittets beskrivelse af jordbund og vegetation og uden at indgå i senere afsnits beskrivelse "Probleme des rural development", som det kaldes. Hvor uundværlige disse länderkunde-udgivelser

end er, er supplerende information om de involverede sammenhænge og processer lige så uundværlig.

Et desværre typisk eksempel: I forbindelse med landbrugsafsnittet er ikke engang George Bennet fra Geografisk Institut, Accra, refereret. Det viser manglen i beskrivelsen af landbrugssystemerne!

Peter Strømgaard

Peasants and peasant societies: selected readings. Ed. by Teodor Shanin. 2 ed. Blackwell, Oxford 1987. VIII, 497 s., 24 cm. GBP 29.50.

Man må hilse anden udgave af denne klassiske indgang til bondeproblematikken velkommen. Udgangspunktet i denne og den oprindelige udgave er et dristigt – vellykket – forsøg på at finde fællesnævnen i en beskrivelse af "peasants". Artiklerne kæder f.eks. russeren Chayanov's tanker i 1920'ernes postrevolutionære Sovjet sammen med Saul og Wood's om nutidens Afrika – begge søger at beskrive årsagerne til "peasant behaviour": bønder "udvikles" ikke nødvendigvis, men udviser en adfærd, som er tilpasset omgivelserne: husholdningens demografiske struktur – forholdet mellem konsumenter og producenter f.eks.

Denne anden udgave er ikke blot et genoptryk af første. Dels er flere af de oprindelige artikler blevet omskrevet og forsynet med relevante, nye henvisninger, dels er helt nye artikler kommet til: om "women in the smallholder economy", "worker-peasants in the three worlds", "nature, ecology movements and peasant communities", "rural credit in peasant societies", "capitalism and peasant production: the green revolution in India", blandt andet. Man kan dog indvende, at flere af de "nye" artikler mere har karakter af strøtanker citeret fra ældre værker; således dækker overskriften "Rural credit in peasant societies" kun over halvanden sides uddrag af Susan George's "How the other half dies" fra 1976. Man kan derfor sige, at disse nye, korte artikler mere tjener som reklame for den oprindelige publikation, hvilket da i øvrigt er helt i orden. "Vor egen" Gören Djurfeldt har således skrevet en opsats baseret på en artikel i "Den ny Verden".

Peter Strømgaard

Monica M. Cole: The savannas: biogeography and geobotany. Academic Press, London 1986. XVII, 438

s., ill. 24 cm. GBP 49.50.

Styrken ved denne bog er, at Monica Cole har begrænset sig og derfor formår at gå dybt; mange antologier om "savannen" har set dagens lys, men ofte virket overfladiske i deres forsøg på at nå alt: ét kapitel om jordbund, ét om "human activities" osv. Og man kan altså ikke beskrive "human activities" på alverdens savanner i ét kapitel. Så derfor skal Monica Cole nærmest roses for ikke at inddrage den menneskelige udnyttelse – geografer vil så gerne have dette aspekt med, men der er altså også et behov for grundbøger i gammeldags forstand, som andre så kan bygge videre på. Denne bog er et eksempel på en sådan. Undertitlen "biogeography and geobotany" dækker indholdet godt: det er et forsøg på at forklare botaniske aspekter med geo-discipliner. Det indledende kapitel, som lægger op til dette, kunne godt have været længere, og de efterfølgende kapitler kunne godt have været mere "genemsyret" af det. Opdelingen kapitel-mæssigt virker ikke særligt inspirerende; savanner i Sydamerika, savanner i Afrika, savanner i Sydøstasien osv., men det kan måske ikke laves anderledes. Læsere må forsøge at abstrahere herfra – der er virkelig i teksten mængder af information – specielt det sydlige Afrika er omhyggeligt behandlet – sikkert med forfatterens baggrund i samme.

Peter Strømgaard

INDGÅET TIL REDAKTIONEN

Anthony Giddens: The nation-state and violence. (Contemporary critique of historical materialism; vol. 2).

Polity Press, Cambridge 1985. VI, 399 s., fig. 24 cm. GBP 19.50.

Rasmus Ole Rasmussen: Tjekkoslaviet. Geografforlaget, Brenderup. 40 s., ill. 24 cm. DKR 56,-.

Karsten Duus Jørgensen og Bente Thomsen: Polen. Geografforlaget, Brenderup. 48 s., ill. 24 cm. DKR 60,-.

Peter J. Taylor: Political geography: world-economy, nation-state and locality. Longman, London 1985. X, 238 s., ill. 24 cm. GBP 8.95.

Dietmar Henze: Enzyklopädie der Entdecker und Erforscher der Erde. Lieferung 11: K-Lar. Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, Graz 1986. XIV, 150 s., 28 cm. Pris ikke oplyst.

Rasmus Ole Rasmussen: Flyttemarksbrug. (FAGGU; 3). Geografforlaget, Brenderup 1985. 32 s., ill. 24 cm. DKR 78,-. Abonnementspris DKR 66,30.

Rolf Guttesen og Rasmus Ole Rasmussen: DDR. Geografforlaget, Brenderup 1985. 56 s., ill. 24 cm. DKR 78,-.

John Warcelmann: Lorraine: fra stålcentrum til kriseregion. (FAGGU; 1). Geografforlaget, Brenderup 1985. 56 s., ill. 24 cm. DKR 78,-. Abonnementspris: DKR 66,30.

Anette Reenberg: Ethiopien sulter igen. (FAGGU; 2). Geografforlaget, Brenderup 1985. 40 s., ill. 24 cm. DKR 78,-. Abonnementspris: DKR 66,30.

Aa. H. Kampp: Prikkort over dansk landbrug. Geografforlaget, Brenderup 1984. 31 s., ill. 24 cm. DKR 48,-.

Christian Scherrer: Dritte Welt-Tourismus: Entwicklungsstrategische und kulturelle Zusammenhänge. Reimer, Berlin 1986. 392 s., ill. 21 cm. DEM 48,-.

Werner Zeitl: Südamerika. (Geologie der Erde. Bd. 1). Enke, Stuttgart 1986. VII, 160 s., ill. 19 cm. DEM 24,80.

Advances in soil science. Vol. 2-5. Ed. by B.A. Stewart. Springer, New York 1985. III, 24 cm. Pr. bd. DEM 128,- til DEM 148,-.

Heinz Klug: Flutwellen und Risiken der Küste. Steiner, Stuttgart 1986. 122 s., ill. 23 cm. DEM 32,-.

Michael Haines: Introduction to farming systems. Longman, London 1982. VIII, 214 s., ill. 24 cm. GBP 6.95.

Geo-resources and environment: proceedings of the 4. International Symposium, held in Hannover, Fed. Rep. of Germany, at the Federal Institute for Geosciences and Natural Resources October 16-18, 1985. Ed.: F. Bender. Schweizerbart'sche, Stuttgart 1986. V, 144 s., ill. 24 cm. Pris ikke oplyst.

Ingolf Löffler: Skovdøden: en global miljøkatastrofe? Ålække, Horsens 1985. 231 s., ill. 24 cm. DKR 98,-.

Peter Höllermann: Studien zur aktuellen Morphodynamik und Geoökologie der Kanareninseln Teneriffa und Fuerteventura. (Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. Mathematisch-Physikalische Klasse. Folge 3, nr. 34). Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1982. 406 s., ill. & 12 tav. & 1 kort i lomme. 25 cm. DEM 154,-.

Oceanography from space. Ed. by J. F. R. Gower. (Marine science, vol. 13). Plenum Press, New York 1981. VIII, 978 s., fig. 26 cm. USD 115,-.

Gaylon S. Campbell: Soil physics with basic: transport models for soil-plant systems (Developments in soil science, 14). Elsevier, Amsterdam 1985. XVI, 150 s. fig. 25 cm. USD 41.50.

Stephen Jay Gould: Time's arrow, time's cycle: myth and metaphor in the discovery of geological time. Harvard University Press, Cambridge, Mass. 1987. XIII, 222 s. ill. 24 cm. USD 20.95.